

Hyvinvointisuunnitelma

Porvoon kaupungin strateginen suunta
hyvinvoinnin edistämiseen 2026–2029

*Porvoossa hyvinvointi ja arjen turvallisuus rakennetaan
perustyössä — selkeästi, yhdessä ja tiedolla.*

Sisällys

Tiivistelmä	3
Suunnitelman tarkoitus ja lakiperusta	4
Kaupungin tehtävä ja rooli	5
Strategia ja yhteistyö	7
Nykytila.....	8
Tiedon visualisointi ikäryhmittäin	9
Painopisteet ja tavoitteet.....	13
Mielen hyvinvoinnin edistäminen.....	14
Liikunnallisen elämäntavan edistäminen	15
Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen.....	16
Arjen turvallisuuden edistäminen.....	17
Läpileikkaavat periaatteet	18
Toimeenpano ja vastuut	19
Seuranta ja mittarit	20
Toteuttavat asiakirjat	21
Tavoitteiden toteutuessa Porvoossa	23
Hyväksyminen ja päivitys	24

Tiivistelmä

Tämä hyvinvointisuunnitelma esittelee valtuustokauden 2026–2029 painopisteet, tavoitteet ja keskeiset toimenpiteet. Suunnitelma osoittaa toimenpiteiden prioriteetit sekä seurannan mittarit. Porvoossa hyvinvointityö tehdään osana perustyötä – selkeästi, yhdessä ja tiedolla.

Neljä painopistettä ja tavoitteet

- Mielen hyvinvointi: asukkaiden kuormitus vähenee, yksinäisyys vähenee ja avun piiriin ohjautuminen on sujuvaa.
- Liikunnallinen elämäntapa: arkiaktiivisuus lisääntyy ja toimintakyky säilyy – liikkuminen on helppoa ja turvallista.
- Yhteisöllisyys ja osallisuus: osallisuuden kokemus vahvistuu ja yksinäisyys vähenee – osallistumiseen on yhdenvertaiset mahdollisuudet.
- Arjen turvallisuus: turvallisuuden kokemus vahvistuu, häiriöt ja tapaturmat vähenevät ja avun sekä tuen kanavat ovat selkeitä.

Miten etenemme

- Hyvinvointia vahvistetaan arjen palveluissa ja ympäristöissä, kuten päiväkodeissa, kouluissa, nuorisotyössä, kulttuurissa ja liikunnassa sekä kaupunkikehityksessä.
- Yhteistyö Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa varmistaa sujuvat palvelut ja ohjautumisen oikean avun ja tuen piiriin.
- Toimenpiteiden priorisointi ja vaiheistaminen talouden reunaehdot huomioiden.

Miten seuraamme

- Valtuustolle raportoidaan vuosittain hyvinvointityön etenemisestä ja hyvinvoinnin kehityssuunnasta mittareiden, kokemustiedon ja keskeisten havaintojen pohjalta.

Suunnitelman tarkoitus ja lakiperusta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) on kunnan lakisääteinen tehtävä. Tämä hyvinvointisuunnitelma kokoaa valtuustokauden 2026–2029 yhteisen suunnan, tavoitteet ja keskeiset toimenpiteet sekä tekee toimeenpanosta ja seurannasta johdettavaa.

Suunnitelma perustuu kaupunkistrategiaan, paikalliseen hyvinvointitietoon ja valmistelussa esiin nousseisiin tarpeisiin. Suunnitelmassa on myös huomioitu Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen HYTE-neuvotteluiden painotukset. Se kokoaa samaan kokonaisuuteen myös lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisen suunnitelmalliset vaatimukset kuten myös ehkäisevän päihdetyön ja arjen turvallisuuden näkökulmat.

Kotoutumislain keskeinen periaate on, että maahanmuuttajille tarjotaan kotoutumista edistäviä palveluja ja toimenpiteitä. Niiden tavoitteena on edistää työllisyyttä ja osaamista, osallisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä hyvinvointia ja terveyttä. Työllisyyslainsäädännön tavoitteena on edistää työllistymistä, osaavan työvoiman saatavuutta sekä hyvinvointia tukevia palvelukokonaisuuksia.

Lainsäädäntö edellyttää, että kunta on määritellyt tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä seuraa ja raportoi tavoitteiden edistymistä. Suunnitelman muoto on vapaasti jokaisen kunnan päätettävissä. Porvoossa tavoitteet ja toimenpiteet kuvataan neljän painopisteen alla – ikäryhmät huomioiden.

Porvoon väestö on monimuotoinen, ja tämä huomioidaan koko suunnitelmassa läpileikkaavasti. Eri tavoin toimintarajoitteiset vammaiset asukkaat ovat mukana kaikissa ikäryhmissä, ja heidän näkökulmansa liittyvät suunnitelman kaikkiin teemoihin – mielen hyvinvointiin, osallisuuteen, liikkumiseen, arjen turvallisuuteen sekä palvelujen toimivuuteen. Siksi esteettömyys, saavutettavuus, selkeä viestintä, monikielisyys ja yhdenvertaisuus huomioidaan koko suunnitelmassa läpileikkaavina periaatteina.

Porvoon väestön kansainvälistyessä suunnitelmassa huomioidaan läpileikkaavasti myös kotoutumisen edistäminen, kulttuurisensitiivisyys sekä eri kieli- ja kulttuuritaustaisten asukkaiden yhdenvertainen pääsy palveluihin.

- [Kuntalaki](#)
- [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, § 6](#)
- [Lastensuojelulaki, § 12](#)
- [Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista](#)
- [Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä, 5 §](#)
- [Laki kotoutumisen edistämisestä](#)
- [Laki työvoimapolkujen järjestämisestä](#)
- [Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä](#)

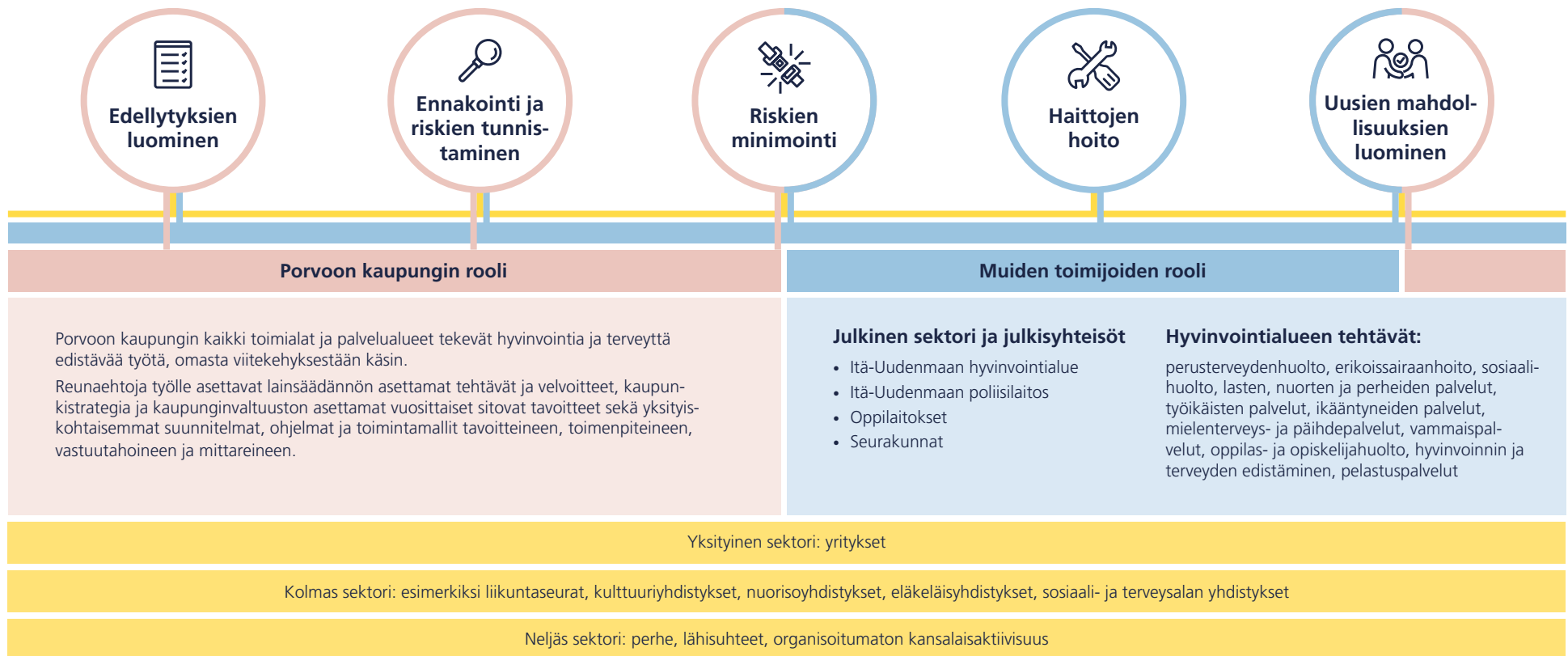

Kaupungin tehtävä ja rooli

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Porvoon kaupungin kaikkien toimialojen ja jokaisen työntekijän yhteinen tehtävä. Kaupunki ei kuitenkaan vastaa tästä kokonaisuudesta yksin, vaan tekee tiivistä yhteistyötä muun julkisen, yksityisen, kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden kanssa. Samalla lähtökohtana on, että jokaisella kuntalaisella on ensisijainen vastuu omasta ja läheistensä hyvinvoinnista.

Porvoon kaupungin tehtävänä on luoda palveluidensa ja toimintatapojensa kautta edellytyksiä hyvinvoinnille ja turvalliselle arjelle sekä ennakoida, tunnistaa ja omalta osaltaan vähentää hyvinvointia ja turvallisuutta heikentäviä riskejä. Työn painopiste on ennaltaehkäisyssä ja varhaisessa tuessa, joilla pyritään vahvistamaan asukkaiden hyvinvointia mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Vaikka ennaltaehkäisevällä työllä pyritään ehkäisemään ongelmien syntymistä, osa hyvinvointihaasteista edellyttää laajempaa tukea. Tällöin vastuu siirtyy yhä vahvemmin sosiaali- ja terveyspalveluille, erikoissairaanhoidolle, poliisille sekä järjestötoimijoille, joilla on tarvittava osaaminen ja toimivalta vastata vaativampiin tuen tarpeisiin.

Strategia ja yhteistyö

Porvoon kaupunkistrategia 2026–2029 asettaa kaupungin kehityksen suunnan, jossa korostuvat asukkaiden arjen sujuvuus, tulevaisuudenusko, elinympäristön laatu sekä mahdollisuus kotiutua, viihtyä ja kytkeytyä yhteisöihin eri elämäntilanteissa. Näistä strategisista lähtökohdista on johdettu hyvinvointisuussuunnitelman painopisteet, jotka konkretisoivat strategian asukasvaikutuksia.

- [Kaupunkistrategia 2026–2029](#)

Mielen hyvinvoinnin edistäminen tukee strategian tavoitetta vahvistaa arjen hallintaa ja tulevaisuudenuskoa sekä ehkäistä kuormitusta ja yksinäisyyttä myös elämänmuutoksissa, joita väestörakenteen muutos tuo mukanaan.

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen kytkeytyy strategian linjauksiin elinympäristöstä ja arjen ratkaisuihin, jotka mahdollistavat aktiivisen arjen kaikille – myös ikääntyneille sekä niille, joille liikkuminen tai osallistuminen ei ole arjessa yhtä helppoa.

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen vastaa strategian tavoitteeseen olla kotoisa ja myönteinen kaupunki, jossa asukkaat voivat osallistua, vaikuttaa ja löytää yhteyksiä. Tämä on tärkeää erityisesti ikääntyneiden yksinäisyyden vähentämisessä ja arjen mielekkyyden vahvistamisessa.

Arjen turvallisuuden edistäminen tukee strategian tavoitetta turvallisesta kotikaupungista. Esteetön ja saavutettava arki, ennalta ehkäisevä työ ja varautuminen edellyttävät, että arjen tuki ja palveluohjaus ovat ymmärrettäviä ja saavutettavia. Ikääntyvän väestön asuminen vastaa paremmin tarpeita, ja asumisratkaisut tukevat turvallista ja sujuvaa arkea.

Yhdessä nämä painopisteet vievät kaupunkistrategian toimeenpanoa eteenpäin asukkaiden arjen kautta – lapsista ja nuorista työikäisiin ja ikääntyneisiin. Hyvinvointi ja arjen turvallisuus toteutuvat osana perustyötä: palveluissa, arjen ympäristöissä ja poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Työtä tehdään yhdessä myös paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten sidosryhmien, kuten järjestöjen, seurojen, oppilaitosten, yritysten ja asukkaiden kanssa. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on kaupungille keskeinen yhteistyötaho, jotta ohjautuminen tukeen ja palveluihin on sujuvaa ja selkeää.

Lähtötilanne

Porvoossa voidaan yleisesti ottaen hyvin, mutta hyvinvointierot eri väestöryhmien ja alueiden välillä ovat kasvaneet. Väestö ikääntyy ja samalla väestön monimuotoisuus kasvaa. Tämä lisää tarvetta saavutettaville palveluille, varhaiselle tuelle ja yhteisöllisille rakenteille. Digitaaliset palvelut helpottavat arkea, mutta voivat myös lisätä eriarvoisuutta korostaen digituen ja selkeän viestinnän merkitystä.

Lasten ja nuorten hyvinvointi on koko hyvinvointikehityksen perusta. Suurin osa lapsista ja nuorista voi hyvin, mutta keskeisiksi haasteiksi tunnistetaan koulu-uupumus, arjen kuormittavuus ja mielen hyvinvoinnin vaikeudet. Lisäksi terveellisten elintapojen toteutuminen horjuu monella. Perheiden taloudellinen tilanne on heikentynyt, mikä näkyy tuen tarpeen kasvuna sekä osalla perheistä asumisen siirtymisenä pienempiin asuntoihin. Samalla lasten, nuorten

ja perheiden tarpeet moninaistuvat, ja palveluita joudutaan kohdentamaan aiempaa täsmällisemmin.

Työikäisten hyvinvointi Porvoossa on tilastojen valossa melko hyvä, mutta 2020-luvun peräkkäiset kriisit ovat heikentäneet työikäistenkin mielenterveyttä. Erityisinä huolenaiheina erottuvat liian vähäinen liikkuminen, ylipainon yleistyminen ja alkoholi. Edellisiä kuvataan vakavina kansanterveydellisinä ongelmina.

Ikääntyneiden hyvinvointi on tilastojen valossa melko hyvä. Elämänlaatuun vaikuttavat erityisesti terveys, toimintakyky, aktiivisuus ja ihmissuhteet. Porvoossa tunnistettuja haasteita ovat yksinäisyys sekä toimintakyvyn heikkeneminen.

Lainsäädäntö edellyttää, että ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmaan tulee sisällyttää myös ikääntyneiden asumistarpeiden ennakointi ja niitä vastaavan asumisen kehittäminen. Tämä kokonaisuus kytkeytyy ennen kaikkea kaupungin asumisen ohjelmaan ja maankäytön suunnitelmaan (MATSU). Tavoitteena on vahvistaa ennakointia erityisesti tiiviimmällä vuoropuhelulla hyvinvointialueen kanssa. Yhteistyö Porvoon ikäihmisten neuvoston, vammaisneuvoston ja muiden sidosryhmien kanssa on tärkeää, jotta ikääntyneiden asumiseen liittyvät tarpeet tunnistetaan ajoissa.

- [Hyvinvointikertomus](#)
- [Toimintaympäristön kuvaus](#)

Tiedon visualisointi ikäryhmittäin

Lapset ja nuoret –18 vuotta

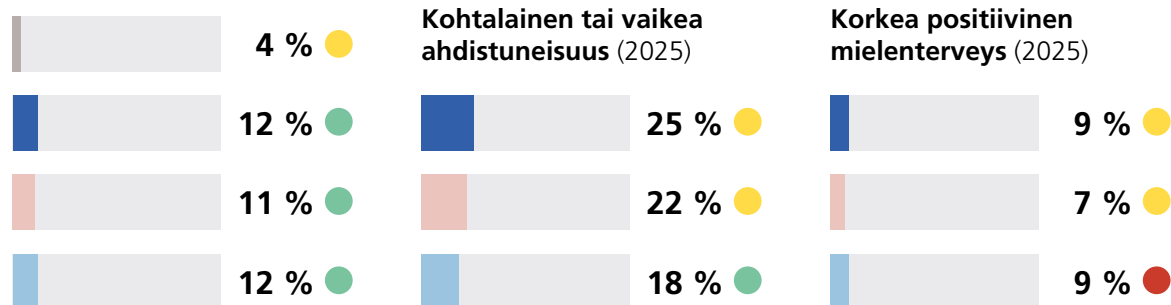

Väestö (31.12.)

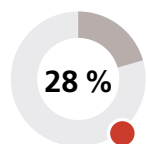
	2024	2025
0–6	3 237	3 200
7–12	3 607	3 479
13–15	2 011	2 001
16–18	1 954	1 979

Mielen hyvinvointi

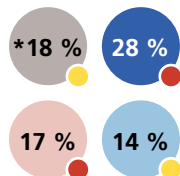
Yksinäisyyden kokemus (2025)

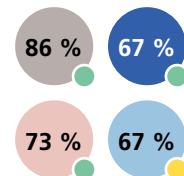
Vähintään lievää ahdistusoireilua (4.–5. lk., 2025)

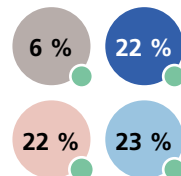
Koulu-uupumus (2025, 2023*)

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä (2025)

Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi (2025)

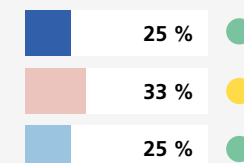

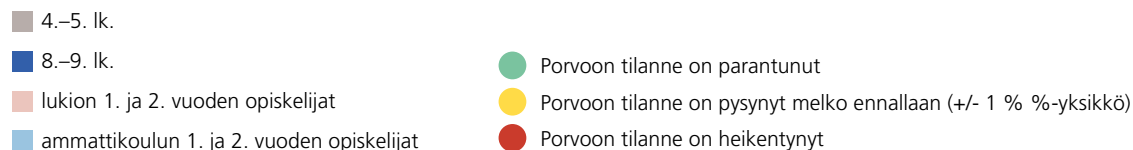
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat (2025)

27 % ●

Taloudellinen tilanne

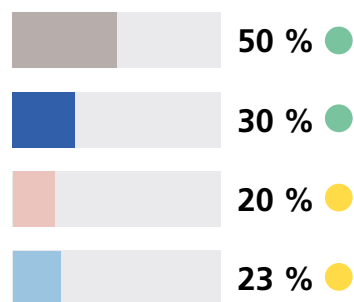
Perheen koettu taloudellinen tilanne kohtalainen tai sitä huonompi (2025)

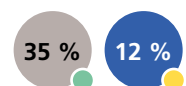

Liikunnallinen elämäntapa

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat (2025)

Terveyttä edistäviä elintapoja (2025)

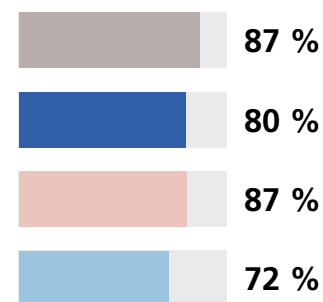

Heikko fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus, 2025)

5. lk _____ 31,3 % ● 8. lk _____ 35,2 % ●

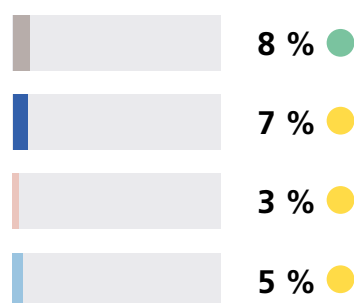
Yhteisöllisyys ja osallisuus

Harrastaa jotain ainakin kerran viikossa (2025)

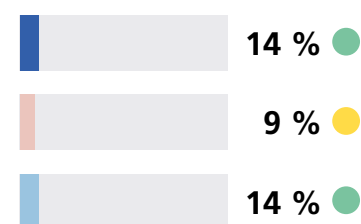

Arjen turvallisuus

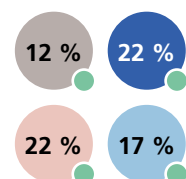
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa (2025)

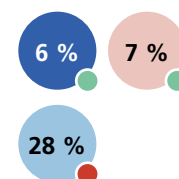
Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana (2025)

Kokenut seksuaalista häirintää koulussa vuoden aikana (2025)

Huolta herättävää päihteiden/ tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista (2025)

Työikäiset 19–64 vuotta

Väestö (31.12.)

	2024	2025
19–49	18 286	18 196
50–64	10 602	10 728

Terveydelle suotuisat elintavat
(20–69 -vuotiaat, 2024)

43,10 %

Mielen hyvinvointi

Työkyvyttömyysindeksi

(ikävakioitu; 16–64 -vuotiaat, 2023)

75,80 %

Psyykkisesti merkittävästi
kuormittuneet (20–64 -vuotiaat, 2024)

15,9 %

Itsensä yksinäiseksi
tuntevien osuus (20–64 -vuotiaat, 2024)

13,4 %

Onnelliseksi
itsensä kokevat
(20–64 -vuotiaat, 2024)

46,9 %

Työkyvyttömyys-
eläkettä saavat
(20–64 -vuotiaat, 2024)

4,7 %

Liikunnallinen elämäntapa

Terveysliikuntasuositusten mukaan liian
vähän liikkuvat (20–64 -vuotiaat, 2024)

57,9 %

Arjen turvallisuus

Päivittäisen elämänsä erittäin tai
hyvin turvalliseksi kokeneiden osuus
(20–64 -vuotiaat, 2024)

73,1 %

Alkoholia
liikaa käyttävät
(20–64 -vuotiaat, 2024)

23,6 %

Stimulanttihuumeiden käyttö
jätevesiverkoston alueella
(mg/1 000 asukasta/päivä,
Porvoo, 2024)

759,72

- Porvoo tilanne on parantunut
- Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tilanne on parantunut
- Porvoo tilanne on pysynyt melko ennallaan
- Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tilanne on pysynyt melko ennallaan
- Porvoo tilanne on heikentynyt
- Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tilanne on heikentynyt

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Syrjäytymisriskissä (18–24 -vuotiaat ei työssä,
ei opiskele, ei varusmiespalveluksessa, 2024)

20 %

Erittäin heikko osallisuuden kokemus
(20–64 -vuotiaat, 2024)

10,2 %

Äänestysaktiivisuus
(työikäiset, 2025)

55,8 %

Työttömyysaste
(alle 25-vuotiaat, 2024)

14,8 %

Pitkäaikaistyöttömiä työvoimasta
(työikäiset, 2024)

3,9 %

Vaikeasti työllistyvät
(15–64 -vuotiaat, 2024)

9,2 %

Perusasteen jälkeisen tutkinnon
suorittaneiden osuus
(15 vuotta täyttäneet, 2023)

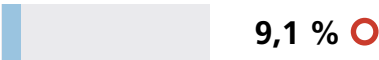
78,6 %

Ikärikkaat 65 +

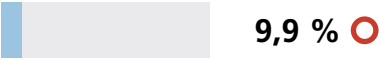

Mielen hyvinvointi

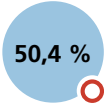
Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneet (65 vuotta täyttäneet, 2024)

Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (65 vuotta täyttäneet, 2024)

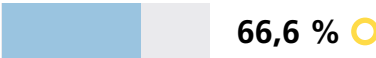

Onnelliseksi itsensä kokevat (65 vuotta täyttäneet, 2024)

Liikunnallinen elämäntapa

Terveysliikuntasuositusten mukaan liian vähän liikkuvat (65 vuotta täyttäneet, 2024)

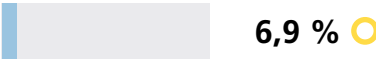

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot (65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä, 2024)

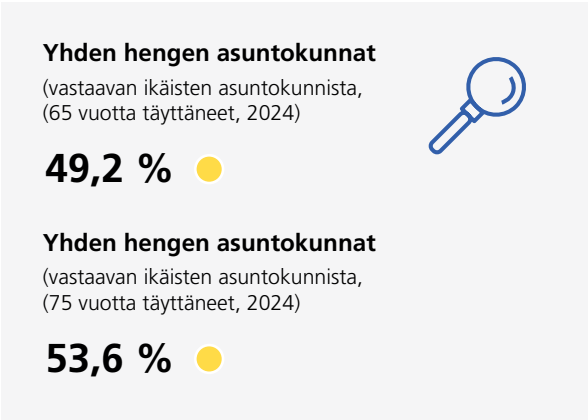
Yhteisöllisyys ja osallisuus

Erittäin heikko osallisuuden kokemus (65 vuotta täyttäneet)

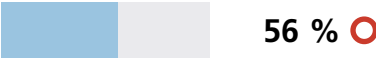

- Porvoon tilanne on parantunut
- Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tilanne on parantunut
- Porvoon tilanne on pysynyt melko ennallaan
- Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tilanne on pysynyt melko ennallaan
- Porvoon tilanne on heikentynyt
- Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tilanne on heikentynyt

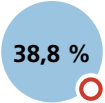
Arjen turvallisuus

Päivittäisen elämänsä erittäin tai hyvin turvalliseksi kokeneiden osuus (65 vuotta täyttäneet)

Alkoholista liikaa käyttävät (65 vuotta täyttäneet)

Painopisteet ja tavoitteet

Valtuustokaudella 2026–2029 laaja-alaista hyvinvointi-työtä jäsentävät neljä strategista painopistettä.

Mielen hyvinvoinnin edistäminen

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen

Arjen turvallisuuden edistäminen

Painopisteet ovat läpileikkaavia ja koskevat kaikkia ikäryhmiä: lapsia (0–17 v.), nuoria (18–28 v.), työikäisiä (29–64 v.), iäkkäitä (65+), kaikkia kansalaisuuksia ja kaikkia eri tavoin toimintarajoitteisia asukkaita.

Painopisteet tuottavat ristikkäishyötyjä. Sama toimenpide voi vahvistaa useaa tavoitetta esimerkiksi liikkuminen tukee mielen hyvinvointia ja osallisuutta, jolloin toimenpiteiden vaikuttavuus paranee.

Mielen hyvinvoinnin edistäminen

Hyvä mieli syntyy arjessa — varhainen tuki, selkeät polut ja yhteinen tekeminen.

Miksi tämä on tärkeää?

- Mielen hyvinvointi on perusta oppimiselle, työ- ja toimintakyvylle, osallisuudelle ja turvallisuuden kokemukselle. Kaupungin rooli korostuu arjen palveluissa: varhaiskasvatuksessa, kouluissa, nuorisotyössä, kulttuurissa ja liikunnassa sekä yhteisöllisyyttä ja sujuvaa arkea tukevissa ratkaisuissa.
- Työttömyyden ennaltaehkäisy, työllisyyttä tukeva ohjaus ja oikea-aikainen tuki vahvistavat myös mielen hyvinvointia, koska ne tukevat arjen hallintaa, osallisuutta ja tulevaisuudenuskoa.
- Painotetaan varhaista tukea ja selkeitä polkuja avun piiriin yhdessä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Tavoitteena on, että tuki löytyy ajoissa ja, että arjen palvelut tukevat hyvinvointia ilman ylimääräistä pirstaloitumista.

Tavoite

- Asukkaiden mielen hyvinvointia tuetaan arjen palveluissa niin, että kuormitus ja yksinäisyys vähenee ja avun piiriin ohjautuminen on sujuvaa.

Keskeiset toimenpiteet

- Selkeytämme mielen hyvinvoinnin tukemisen yhteiset periaatteet kaupungin palveluissa ja arjen ympäristöissä, kuten varhaiskasvatuksessa, kouluissa, nuorisotyössä sekä kulttuuri- ja liikuntapalveluissa.
- Teemme matalan kynnyksen tuen ja ohjauksen näkyväksi ja helposti löydettäväksi sekä vahvistamme yhteistyötä perheiden ja huoltajien kanssa.
- Varmistamme mielen hyvinvoinnin tuen saavutettavuus eri kieli- ja kulttuuritaustaisille (selkeä kieli, monikielisyys, tulkkaus, kulttuurisensitiivisyys).
- Sovimme Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa palveluohjauksen ja yhteistyön käytännöistä, jotta ohjautuminen palveluihin toimii ilman katkoksia.
- Kohdennamme palveluneuvontaa ja yhteisöllisiä toimintatapoja ryhmiin, joissa kuormitus tai yksinäisyys kasautuu.

Ikäryhmäpainotukset

- 0–17: Varhaiskasvatuksen, koulujen ja vapaa-ajan arki tukee jaksamista, varhainen tuki ja kodin-varhaiskasvatuksen/koulun yhteistyö korostuvat.
- 18–28: Nuoret aikuiset saavat tukea ja ohjausta, joka auttaa heitä kiinnittymään opintoihin, työhön ja arkeen.
- 29–64: Arjen sujuvuus ja selkeä ohjaus tukiverkoihin vähentävät kuormitusta.
- 65+: Kohtaamispaikat ja helposti saavutettavat osallistumisen mahdollisuudet vähentävät yksinäisyyttä ja tukevat mielekästä arkea.

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Liike on lääke — liikkumisesta helppoa, turvallista ja saavutettavaa.

Miksi tämä on tärkeää?

- Liikkuminen ja arkiaktiivisuus tukevat fyysistä terveyttä, mielen hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja oppimista. Liike vahvistaa keskittymistä ja jaksamista, ja erityisesti lasten ja nuorten arjessa se tukee oppimista osana koulupäivää. Kaupungilla on keskeinen rooli liikkumisen olosuhteissa (reitit, turvallisuus, esteettömyys), harrastamisen mahdollisuuksissa ja saavutettavissa palveluissa.

Tavoite

- Arkiaktiivisuus lisääntyy ja toimintakyky säilyy koska liikkuminen on helppoa, turvallista ja yhdenvertaisesti esteetöntä eri ikäryhmille.

Keskeiset toimenpiteet

- Varmistamme, että liikkumisen mahdollisuudet ovat saavutettavia tiedon, hinnan, sijainnin ja esteettömyyden näkökulmista.
- Kehitämme arkiaktiivisuutta tukevia ympäristöjä ja reittejä niin, että turvallisuus, esteettömyys, levähdyspaikat ja lähellä olevat liikkumismahdollisuudet tukevat liikkumista eri kaupunginosissa.
- Teemme harrastamisen ja liikkumisen mahdollisuudet näkyviksi ja madallamme kokeilun sekä osallistumisen esteitä yhteistyössä seurojen ja järjestöjen kanssa.
- Kohdennamme viestintää ja madallamme osallistumisen esteitä huomioimalla kielen, kulttuuriset tekijät ja erilaiset elämäntilanteet.
- Kohdennamme erityistä huomiota ryhmiin, joille liikkuminen ei ole yhtä helppoa, kuten lapsiin ja vähän liikkuviin.
- Sovimme Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa yhteistyön käytännöistä, jotta liikunta-neuvonta ja arjen palvelut muodostavat selkeän ja toimivan palveluketjun.

Ikäryhmäpainotukset

- 0–17: Liikkuminen on osa varhaiskasvatuksen ja koulujen päivää ja vapaa-aikaa; harrastamisen kynnystä madalletaan.
- 18–28: Matalan kynnyksen mahdollisuudet ja ohjautuminen tukeen tukevat arjen jaksamista.
- 29–64: Arjen liikkumista tuetaan sujuvilla arkiympäristöillä ja saavutettavilla palveluilla.
- 65+: Toimintakykyä ja liikkumisvarmuutta tuetaan; kaatumisriskiä vähennetään.

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen

Yhdessä on enemmän — kohtaamiset ja osallisuus vähentävät yksinäisyyttä.

Miksi tämä on tärkeää?

- Osallisuus vähentää yksinäisyyttä, vahvistaa luottamusta muihin ihmisiin ja palveluihin sekä tukee arjen toimijuutta. Kaupunki luo puitteet osallistumiselle, ylläpitää kohtaamispaikkoja ja varmistaa palvelujen saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden.
- Työllisyyden edistäminen, työttömyyden ennaltaehkäisy ja oikea-aikainen tuki työttömille vahvistavat osallisuutta, arjen toimijuutta ja kiinnittymistä yhteisöihin. Erityisesti pitkittyessään työttömyys voi lisätä yksinäisyyttä, kuormitusta ja syrjäytymisriskiä, joten työllisyyttä tukevat ratkaisut ovat myös hyvinvoinnin edistämistä.
- Järjestö- ja kumppanuusyhteistyö ovat keskeisiä toimintatapoja osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämisessä.

Tavoite

- Osallisuuden kokemus vahvistuu ja yksinäisyys vähenee koska asukkailla on mahdollisuuksia kohdata, osallistua ja vaikuttaa yhdenvertaisesti, ja työllisyyttä sekä työ- ja toimintakykyä tukeva ohjaus auttaa kiinnittymään arkeen, yhteisöihin ja palveluihin

Keskeiset toimenpiteet

- Pidämme järjestö- ja kumppanuusyhteistyön rakenteet toimivina ja yhteisen vuosikellon ajantasaisena, jotta yhteistyö säilyy suunnitelmallisena ja jatkuvana.
- Selkeytämme osallisuuden toimintamallia ja juurrutamme sitä eri palveluihin niin, että kuuleminen, yhteiskehittäminen, saavutettavuus ja monikielisyys näkyvät yhdenmukaisina toimintatapoina.
- Varmistamme, että kohtaamispaikat, tapahtumat ja matalan kynnyksen osallistumisen mahdollisuudet ovat helposti saavutettavia eri puolilla kaupunkia ja erilaisissa elämäntilanteissa.
- Kehitämme palvelujen löydettävyyttä ja tavoitettavaa viestintää niin, että tieto osallistumisen mahdollisuuksista saavuttaa paremmin myös ne ryhmät, jotka osallistuvat muita harvemmin.
- Vahvistamme osallisuutta työllisyyttä edistävällä tuella, oikea-aikaisella ohjauksella ja eri toimijoiden välisellä yhteistyöllä sekä ehkäisemme hyvinvoinnin ongelmien kasautumista.
- Kohdennamme erityistä huomiota heikosti osallistuviin ryhmiin, jotta yksinäisyys vähenee ja luottamus vahvistuu.

Ikäryhmäpainotukset

- 0–17: Varhaiskasvatuksessa, koulussa ja vapaaajalla jokainen voi kokea kuuluvansa joukkoon, ja lapset ja nuoret tulevat arjessa kuulluiksi.
- 18–28: Nuoret aikuiset tavoittavat osallistumis- ja kohtaamistavat sekä oikea-aikainen tuki vahvistavat kiinnittymistä opintoihin, työhön ja yhteisöihin.
- 29–64: Arjen osallistumismahdollisuudet, palvelujen löydettävyys ja työllisyyttä tukeva ohjaus vahvistavat osallisuutta ja ehkäisevät hyvinvointihaasteiden kasautumista.
- 65+: Kohtaamispaikat ja osallistumisen mahdollisuudet vahvistavat kuulumisen tunnetta ja osallisuutta. Tiedon löydettävyyteen ja monikanavaiseen viestintään on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Arjen turvallisuuden edistäminen

Turvallinen arki on perusta — ennakointi, tuki ja selkeät avun kanavat ehkäisevät haittoja.

Miksi tämä on tärkeää

- Arjen turvallisuus syntyy siitä, että ympäristöt ovat turvallisia, yhteisöt toimivat yhdessä ja apu sekä tuki ovat saatavilla oikeaan aikaan. Monet hyvinvointia vahvistavat toimet tukevat samalla turvallisuutta ja ehkäisevät ongelmien juurisyitä.
- Rasistista, syrjivää ja väheksyvää puhetta tai käytöstä ei hyväksytä, ja siihen puututaan johdonmukaisesti.
- Arjen turvallisuus on osa perustyötä päiväkotien, koulujen ja vapaa-ajan ympäristöissä, liikenne-turvallisuudessa, tapaturmien ehkäisyssä sekä ehkäisevässä päihdetyössä. Valmiussuunnittelua tehdään, jotta arki olisi mahdollisimman turvalista kaikissa yhteiskunnallisissa olosuhteissa.

Tavoite

- Arjen turvallisuus vahvistuu koska ympäristöt ovat turvallisia. Häiriöt ja tapaturmat vähenevät ja apu löytyy selkeitä kanavia pitkin.

Keskeiset toimenpiteet

- Yhteensovitamme ehkäisevän työn kokonaisuutta niin, että kiusaamisen, väkivallan, päihdehaittojen ja tapaturmien ehkäisy sekä varhainen tunnistaminen muodostavat selkeän ja yhtenäisen kokonaisuuden arjen ympäristöissä, kuten kouluissa ja vapaa-ajalla.
- Selkeytämme kodin ja muiden arjen aikuisten roolia turvallisuuden suojaavana tekijänä erityisesti lasten ja nuorten arjessa.
- Vahvistamme osaamista tunnistaa ja ottaa puheeksi väkivaltaa sekä ohjata oikeaan tukeen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.
- Laadimme ja otamme käyttöön Porvoon yhteisen puuttumisen mallin rasistiseen, syrjivään ja vähätteleeseen käyttäytymiseen.
- Juurrutamme mallin vaiheittain osaksi arjen johtamista, perehdytystä ja työyhteisöjen käytäntöjä.
- Kohdennamme liikenneturvallisuuden ja turvallisen liikkumisen toimia riskipaikkoihin, kuten koulureiteille ja solmukohtiin, ja päivitämme liikenneturvallisuussuunnitelman yhteistyössä Uudenmaan elinvoimakeskusten kanssa.

- Toteutamme ehkäisevää päihdetyötä osana HYTE-kokonaisuutta ja kytkemme sen erityisesti lasten ja nuorten arkeen sekä turvallisiin ympäristöihin.
- Vahvistamme ikääntyneiden arjen turvallisuutta kokoamalla yhteisen tilannekuvan sekä selkeyttämällä neuvontaa, digitukea ja kaatumisten ehkäisyä osana kaupungin palveluja.

Ikäryhmäpainotukset

- 0–17: Turvalliset oppimis- ja vapaa-ajan ympäristöt; ehkäisevät toimintatavat vahvistuvat kiusaamisen, rasistisen, syrjivän ja väheksyvän käyttäytymisen sekä päihdeilmiöiden osalta.
- 18–28: Apu löytyy helpommin, turvallisuuden tunne vahvistuu ja nuoria aikuisia tavoitetaan ajoissa tuen ja ohjauksen keinoin.
- 29–64: Ilmiöpohjainen yhteistyö ja selkeä turvallisuusviestintä vahvistavat arjen turvallisuutta.
- 65+: Tapaturmien ehkäisy, erityisesti kaatumisten ehkäisy, sekä selkeä neuvonta ja tuki vahvistavat arjen turvallisuutta. On tärkeää huomioida, että digitaaliset kanavat eivät tavoita kaikkia ikäihmisiä.

Läpileikkaavat periaatteet

Hyvinvointityö toteutetaan poikkihallinnollisesti ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Alla luetellut läpileikkaavat periaatteet ohjaavat kaikkia painopisteitä ja näkyvät sekä toimeenpanossa että seurannassa.

Tiedolla johtaminen

Kohdennamme toimia tarpeen mukaan ja seuraamme hyvinvointieroja ikäryhmittäin, alueittain ja palvelujen saavutettavuuden näkökulmasta. Hyödynnämme yhteistä tilannekuvaa ja yhdessä sovittuja mittareita, seuraamme edistymistä säännöllisesti ja tarkennamme painotuksia tulosten perusteella.

Esteettömyys

Huomioimme esteettömyyden läpileikkaavana periaatteena arjen ympäristöissä, joihin kaupunki voi vaikuttaa.

Saavutettavuus, yhdenvertaisuus ja monikielisyys

Huolehdimme siitä, että palvelut ja viestintä ovat ymmärrettäviä ja saavutettavia ja että ne on helppo löytää.

Osallisuus

Tuomme asukkaiden ja vaikuttamistoimielinten äänen mukaan valmisteluun, toimeenpanoon ja arviointiin.

Toimeenpano ja vastuut

Hyvinvointisuunnitelman toimeenpano kytkeytyy kaupungin talous- ja toimintasuunnitteluun, joka mahdollistaa toimenpiteiden toteutumisen osana toimialojen perustyötä. Työtä tehdään toimialarajat ylittäen, jotta yhteiset tavoitteet näkyvät arjen palveluissa ja ympäristössä.

Suunnitelman toimeenpano edellyttää myös hyvinvoivaa ja osaavaa henkilöstöä, sillä kaupungin palvelutuotanto ja arjen kohtaamistyö rakentuvat henkilöstön työn varaan.

Toimeenpanoa tukevat asukkaiden ja vaikuttamistoimielinten osallistuminen sekä yhteistyö järjestöjen, oppilaitosten, seurakuntien, turvallisuustoimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Lisäksi työtä tukevat poikkihallinnolliset ja moniammatilliset työryhmät ja verkostot, jotka vahvistavat tiedonkulkua ja käytännön toteutusta.

Vastuut

- Toimialojen johtoryhmät: toteutus omilla vastuualueilla ja toimialarajat ylittävässä yhteistyössä.
- HYTE-johtoryhmä: kokonaisuuden yhteensovitus, yhteinen tilannekuva, mittariseuranta ja raportoinnin valmistelu.

Seuranta ja mittarit

Hyvinvointisuunnitelman seuranta kytkeytyy hyvinvointikertomustyöhön ja kaupungin tilannekuvaan siten, että huomio kohdistuu ennen kaikkea kehityssuuntiin ja pidemmän aikavälin muutokseen koko valtuustokauden aikana. Hyvinvointisuunnitelman infograafit, TEA-viisarit ja HYTE-kerroin muodostavat hyvinvointiraporttina raportoitavan kokonaisuuden, jonka avulla kuvataan kaupungin hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden tilaa sekä HYTE-työn etenemistä ja johtamista.

Keväällä 2029 laaditaan valtuustokauden kokoava hyvinvointikertomus. Kokoavan kertomuksen painopiste on kokonaisarviossa: mitä valtuustokauden aikana muuttui, mitä se tarkoittaa ja mitä tästä on syytä huomioida seuraavan valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmassa.

Hyvinvointikertomus laaditaan huomioiden vähimmäistietosäällön valmistelu (THL:n ehdotus ja STM:n asetustyö).

1. vuosi

Strategia ja Hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle

2. vuosi

Hyvinvointiraportti

3. vuosi

Hyvinvointiraportti

4. vuosi

Valtuustokauden Hyvinvointikertomus

Toteuttavat asiakirjat

Tämä hyvinvointisuunnitelma kokoaa valtuustokauden 2026–2029 painopisteet, tavoitteet ja keskeiset toimenpiteet strategisella tasolla.

Operatiivinen toimeenpano ja yksityiskohtaiset toimenpiteet kuvataan muissa toteuttavissa asiakirjoissa, kuten opetussuunnitelmassa ja varhaiskasvatussuunnitelmassa, nuorisopalvelujen suunnitelmissa, liikunta- ja kulttuuri-ohjelmissa, palveluverkkosuunnitelmissa sekä kaupunkikehityksen ohjelmissa.

Porvoossa lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta vahvistetaan kaupunkistrategian mukaisesti. Käytännössä työ näkyy vuosittain

talousarviossa päätettävänä toiminnallisina tavoitteina.

Kaupungin muut toteuttavat asiakirjat on seuraavassa taulukossa kytketty osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen laajempaa näkökulmaa, joita myös tämän suunnitelman painopisteet osaltaan edistävät. Osa asiakirjoista kytkeytyy useampaan näkökulmaan, minkä vuoksi jaottelu ei ole täysin yksiselitteinen.

Lisäksi on hyvä huomata, että vastaavia asiakirjoja ja linjauksia on myös kaupungin sidosryhmillä.

Muutosvoimainen ja myönteinen Porvoo 2026–2029

Porvoon kaupungin Hyvinvointisuunnitelma 2026–2029

Kokoa kaupungin alasuunnitelmat, ohjelmat ja muut ohjaavat asiakirjat ja toimintamallit

Asukkaiden kokonaisvaltainen hyvinvointi

- Varhaiskasvatussuunnitelma
- Esiopetuksen OPS
- Perusopetuksen OPS
- Perusopetuksen valmistavan opetuksen OPS
- Lukioden OPS
- Vapaan sivistyksen OPS
- Taiteen perusopetuksen OPSit
- Opiskeluhoitosuunnitelma
- Nuorisopalveluiden NUPS
- Tehostetun nuorisotyön toimintamalli
- Kulttuuriohjelma 2030
- Kulttuurikasvatussuunnitelma
- Liikuntaohjelma 2030
- Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelma
- Kävelyn ja oleskelun edistämishjelma
- Pyöräilyohjelma
- Yksikkökohtaiset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat (varhaiskasvatus, koulut, nuorisot)
- Porvoon kaupungin henkilöstöohjelma ja työsuojelun toimintaohjelma
- Henkilöstöpoliittinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma
- Valmiussuunnitelma
- Talousarvio
- Taloussuunnitelmat
- Investointisuunnitelma
- Kotoutumishjelma
- Työllisyyspalveluiden järjestämissuunnitelma
- Työllisyyden ja kotoutumisen yhdyspintatyön käsikirja

Asuin- ja elinympäristö

- Asumisen ohjelma 2030
- Maankäytön toteuttamishjelma MATSU
- Kaavoitusohjelma
- Kylärakenneshjelma
- Liikenneturvallisuussuunnitelma
- Taideohjelmat
- Ilmasto- ja ympäristöohjelma

Suurin osa näistä asiakirjoista löytyy ajantasaisina kaupungin verkkosivuilta.

Tavoitteiden toteutuessa Porvoossa

Hyvinvointierojen kaventaminen

vahvistuu: toimia kohdennetaan tarpeen mukaan ja vaikutuksia seurataan.

Päätöksenteko perustuu ajantasaiseen

tilannekuvaan: mittarit ja raportointi tukevat priorisointia talouden reunaehdot huomioiden.

Yhteistyö Itä-Uudenmaan

hyvinvointialueen kanssa sujuvoituu:

yhteistyö ja palveluketjut vähentävät katkoksia ja päällekkäisyyttä.

Arjen turvallisuus paranee: häiriöitä ja tapaturmia ehkäistään, avun kanavat ovat selkeitä ja nuoret voivat luottaa siihen, että rasismiin ja väheksyvään puheeseen puututaan johdonmukaisesti.

Osallisuus ja yhteisöllisyys

vahvistuvat: kohtaamiset lisääntyvät ja vaikeasti tavoitettavat ryhmät tavoitetaan paremmin.

Liikkuminen on helpompaa:

turvalliset ja esteettömät reitit ja matalan kynnyksen toiminta tukevat arkiaktiivisuutta.

Mielen hyvinvointi vahvistuu arjen

ympäristöissä: varhainen tuki toimii, yksinäisyys vähenee ja apu löytyy helpommin.

Voimassaolo ja päivitys

Hyvinvointisuunnitelma on voimassa valtuusto-
kauden 2026–2029 ajan. Tarvittaessa toimenpiteitä
tarkennetaan tilannekuvan ja talousarvion perus-
teella ilman, että strateginen runko muuttuu.

Tarkennuksissa pidetään kiinni siitä, että tavoitteet
ja toimenpiteet ovat realistisia ja toteutuvat pääosin
osana perustyötä.

Suunnitelma on luettavissa kaupungin verkko-
sivuilla ja se on toimitettu hyvinvointialueelle ja
HUS:ille sote-järjestämislain mukaisesti.

Ihmiset tekevät kaupungin

PORVOO BORGÅ